

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН
НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ СТРАТЕГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ УКРАЇНИ
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ В БРАТИСЛАВІ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ДУБЧИКА В ТРЕНЧИНІ
УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ЕКОНОМІСТІВ-МІЖНАРОДНИКІВ
АКАДЕМІЯ ПОЛІТИКО-ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ ДОПОВІДЕЙ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«МІЖНАРОДНЕ СПІВТОВАРИСТВО ТА УКРАЇНА
В СУЧАСНИХ ГЛОБАЛЬНИХ ЦИВІЛІЗАЦІЙНИХ
ПРОЦЕСАХ: АКТУАЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ, ПОЛІТИКО-
ПРАВОВІ, БЕЗПЕКОВІ
ТА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ»**

18 – 19 квітня 2023 року

Ужгород – 2023

УДК 327(063):323.2(477)

М 58

Міжнародне співтовариство та Україна в сучасних глобальних цивілізаційних процесах: актуальні економічні, політико-правові, безпекові та соціально-гуманітарні аспекти: матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 18-19 квітня 2023 року) / за заг. ред.: М.М. Палінчак, М.М. Король, В.В. Химинець. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2023. 500 с.
ISBN 978-617-7825-98-1

Технічний редактор:

Співак В.О., аспірант кафедри міжнародних економічних відносин УжНУ.

Рекомендовано до друку:

*Вченою радою ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
(протокол №6 від 20 червня 2023 р.);*

*Редакційно-видавничою радою
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
(протокол №4 від 16 червня 2023 р.).*

Рецензенти:

Мікловда В.П., доктор економічних наук, професор, член-кореспондент Національної академії наук України, УжНУ.

Філіпенко А.С., доктор економічних наук, професор, професор кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин Навчально-наукового інституту міжнародних відносин КНУ імені Тараса Шевченка, віце-президент АН ВШ України.

У збірнику викладено матеріали доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції **«Міжнародне співтовариство та Україна в сучасних глобальних цивілізаційних процесах: актуальні економічні, політико-правові, безпекові та соціально-гуманітарні аспекти»** (м. Ужгород, 18-19 квітня 2023 року), у яких розглядаються розробки конкретних науково-прикладних рекомендацій щодо розв'язання системних проблем, окреслення стратегічних пріоритетів подальшої трансформації суспільства і економіки України в умовах сучасних викликів.

Відповідальність за достовірність інформації, точність назв, статистичних даних, прізвищ та цитат несуть автори. Матеріали опубліковані в авторській редакції.

Матеріали видані за сприянням Національного інституту стратегічних досліджень.

ISBN 978-617-7825-98-1

© ДВНЗ «УжНУ», 2023

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО

Цьогоріч Ужгородський національний університет вшановує знакову подію – 25-річчя створення факультету міжнародних економічних відносин. За чверть століття його колективу вдалося досягти помітних успіхів в галузі підготовки фахівців. Завдяки незмінно високій якості освіти, заснованій на збереженні та примноженні традицій, цей авторитетний структурний підрозділ здобув повагу академічної спільноти як в Україні, так і за її межами. Без сумніву, на новий щабель розвитку підрозділ вивів декан факультету – доктор політичних наук, професор Микола Палінчак. У тісній співпраці з очільниками кафедр міжнародних економічних відносин (д.е.н., проф. Володимир Приходько), міжнародної політики (к.і.н., проф. Ален Панов), теорії та практики перекладу (д.філол.н., проф. Іван Зимомря), прикладної лінгвістики (д.філол.н., проф. Михайло Полюжин) декану вдалося створити сучасну освітню організацією з усіма притаманними їй якостями, з-поміж яких: висококваліфікований професорсько-викладацький склад, широкий спектр пропонованих спеціальностей, потужну матеріально-технічну базу, впровадження інноваційних освітніх програм, інтеграцію в міжнародну, освітню та наукову спільноту.

Переконаний, що колектив факультету міжнародних економічних ще неодмінно примножить свій теоретичний та практичний внесок в інноваційний розвиток та конкурентоспроможність України на міжнародній арені. У цьому ракурсі розглядаю й ініціативу проведення Міжнародної науково-практичної конференції «Міжнародне співтовариство та Україна в сучасних глобальних цивілізаційних процесах: актуальні економічні, політико-правові, безпекові та соціально-гуманітарні аспекти». Впевнений, що цей форум стане платформою для пошуку ідей та рішень у складний для нашої Батьківщини час. Бажаю учасникам конференції та всьому колективу факультету нових наукових звершень, наснаги й успішної реалізації задумів.

Ректор

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,

доктор медичних наук, професор

Володимир СМОЛАНКА

ВІТАННЯ
з нагоди 25-річчя від дня заснування
факультету міжнародних економічних відносин
Ужгородського національного університету

Шановний Миколо Михайловичу!

Щиросердно вітаю Вас та очолюваний Вами колектив із 25-ю річницею створення факультету міжнародних економічних відносин. До цієї знаменної дати він ішов роками наполегливої праці кількох поколінь його викладачів та співробітників.

Славетна історія факультету розпочалася ще в 1998 році, коли було відкрито Філію Інституту міжнародних відносин КНУ ім. Т.Г. Шевченка. З того часу його шлях був сповнений визначними подіями, різними етапами розвитку та значними здобутками.

Оскільки я мав честь майже десять років викладати на факультеті, тому з упевненістю можу стверджувати, що за час свого існування він перетворився на потужний науково-освітній центр Ужгородського національного університету та став одним із його кращих та найпрестижніших структурних підрозділів.

Результатом успішної роботи факультету є те, що тисячі студентів після завершення навчання обіймають відповідальні посади в органах державної влади, досягають успіху в сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики та дипломатії, а також стають відомими економістами, підприємцями та банкірами. Водночас кращі з випускників успішно працюють не тільки в країні, але й далеко за її межами, чим сприяють становленню України як розвинутої демократичної, правової держави та збільшують її інтелектуальний потенціал.

Усі значні здобутки факультету стали можливими завдяки сумлінній, наполегливій та відданій праці всього професорсько-викладацького складу, серед якого виключно висококваліфіковані фахівці та науковці, які у своїй роботі проявляють не тільки професіоналізм, але й вкладають у неї своє серце та душу. Водночас вони діляться зі студентами не лише необхідними знаннями, але і власним значним досвідом та мудрістю.

Я вдячний колективу факультету міжнародних економічних відносин Ужгородського національного університету за той вклад, який він вніс у підготовку не одного гідного та освіченого покоління студентів та у розвиток наукової думки в Україні. Особливо хочу відзначити важливу роль у сприянні розвитку факультету його очільника, який є взірцем відповідальності та працьовитості. Саме завдяки Вашим, шановний Миколо Михайловичу, значним зусиллям, професіоналізму та компетентності факультет зміг отримати такий високий статус і визнання. Переконаний, що попереду у Вас ще багато професійних та наукових звершень, а факультет під Вашим керівництвом продовжить примножувати свої здобутки.

Від усієї душі зичу колективу факультету міцного здоров'я, щастя, творчої наснаги, незгасного запалу та пристрасті у роботі, віри у власні сили, душевної гармонії та рівноваги; нехай вашу життєву дорогу супроводжують тільки успіх, любов та удача!

Також бажаю всім миру та сил у справі, яка з кожним днем наближає Україну до Перемоги!

З повагою та найкращими побажаннями

Суддя Конституційного Суду України

Василь ЛЕМАК

Extraordinary and Plenipotentiary
Ambassador of Ukraine
to the Slovak Republic

**Декану факультету міжнародних
економічних відносин
Ужгородського національного
університету**

**Доктору політичних наук,
професору Миколі ПАЛІНЧАКУ**

18.04.2023 року

Шановний Миколо Михайловичу!

Щиро вітаю колектив факультету міжнародних економічних відносин Ужгородського національного університету та Вас особисто з нагоди 25-ї річниці від дня заснування факультету.

Ви присвятили своє життя шляхетній і водночас дуже відповідальній справі - навчанню підростаючого покоління українців, яким Ви передаєте свій безцінний досвід, готуєте до життя, допомагаєте визначитись з цілями і пріоритетами у цьому складному, мінливому світі.

Сьогодні факультет - один з найпотужніших, широко відомий своїми новаціями в освітній діяльності та національно-патріотичному вихованні молоді.

Ви виховали цілу плеяду студентів, аспірантів, молодих науковців, якими можете пишатися не тільки Ви, але і Ужгородський національний університет та наша країна!

Довгий і славний шлях розвитку, високі показники в підготовці кваліфікованих кадрів для Української держави, вагомі педагогічні досягнення, конкурентоспроможні випускники є міцною запорукою подальшого розвитку факультету.

У цей святковий день зичу Вашому колективу нарощувати свій потенціал, впевнено йти вперед, наполегливо втілювати свою благородну мету. Плідних Вам успіхів на ниві освіти та науки, міцного здоров'я, щастя та добробуту, а нам усім - якнайшвидшої перемоги над ворогом.

З глибокою повагою,

Посол

Мирослав КАСТРАН

Привітання

колективу факультету міжнародних економічних відносин

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

з нагоди 25-ї річниці заснування

Шановний Миколо Михайловичу!

Щиро вітаємо Вас та професорсько-викладацький склад, співробітників та студентів із 25-ю річницею від дня заснування факультету міжнародних економічних відносин Ужгородського національного університету. Завдяки натхненній праці та професіоналізму колективу факультет здобув повагу не тільки академічної спільноти в Україні та за її межами, але й міжурядових організацій, у тім числі й ОБСЕ. Власне, співпраця ОБСЕ з Вашим факультетом вже має свої добрі традиції. Так, навесні 2022 року я мав честь зустрітися та обмінятися думками з приводу поточної безпекової ситуації та перспектив розвитку міжнародних організацій зі студентами та професорсько-викладацьким складом Університету. А вже наприкінці 2022 року ми мали за честь долучитися до відкриття лінгафонного кабінету, надавши необхідне обладнання для кращого забезпечення процесу вивчення іноземних мов, а також української мови для внутрішньо переміщених осіб. ОБСЕ й надалі з радістю підтримуватиме освітні проекти Ужгородського національного університету загалом і факультету міжнародних економічних відносин – зокрема.

Зичимо колективу факультету міжнародних економічних відносин міцного здоров'я, добра, щастя та подальшого процвітання в успішній Україні.

З повагою

Спеціальний представник Головування –

Координатор проектів ОБСЕ в Україні,

Посол

Генрік Вілладсен

ВІТАННЯ З НАГОДИ 25-Ї РІЧНИЦІ СТВОРЕННЯ ФАКУЛЬТЕТУ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН УЖГОРОДСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ!

Шановний Миколо Михайловичу! Шановні викладачі! Шановні студенти!

Щиро вітаю з 25-ю річницею створення в Ужгородському національному університеті Факультету міжнародних відносин!

Я мав приємність долучитися до викладацького колективу ФМВ в 2011 році. Вже тоді це був один з найкращих факультетів університету з огляду на потужний професорсько-викладацький склад, широку мережу міжнародних контактів і високий рівень студентів. Навіть після того, як я пішов з факультету, я завжди з інтересом стежив за розвитком цього чудового колективу. Мені було дуже цікаво спостерігати за тим, як завдяки зусиллям декана і викладачів зміцнюється міжнародна співпраця факультету, створюються нові можливості для студентських обмінів й підвищення кваліфікації викладачів. Дуже відрадно бачити, що чимало зі студентів, з якими я мав приємність працювати, вже досягли чималих успіхів в різних царинах – хтось боронить нашу країну в лавах ЗСУ, хтось працює в міжнародних компаніях, хтось обрав наукову кар'єру.

Сьогодні, в часи важких випробувань, що випали на долю нашої країни, місія факультету – виховувати фахівців, котрі послідовно і професійно відстоюватимуть інтереси нашої країни в міжнародних відносинах, – є як ніколи актуальною.

Тому бажаю Вам, Миколо Михайловичу, і всьому колективу ФМВ подальших успіхів у освітній і науковій діяльності! Бажаю студентам натхнення в навчанні й майбутній професійній діяльності!

Павло Білак

Викладач ФМВ, 2011-2016 рр.

Експерт з питань належного врядування, Консультативна Місія ЄС в Україні

ЗМІСТ

Розділ 1. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ.....	15
<i>Atamanchuk Z.</i> THE IMPACT OF CROSS-CULTURAL COMMUNICATIONS IN INTERNATIONAL TOURISM ON INNOVATION DEVELOPMENT	15
<i>Augustín M.</i> ARMENIA-AZERBAIJAN BORDER CRISIS AND TRANS-REGIONAL INFRASTRUCTURE INITIATIVES IN THE SOUTH CAUCASUS	19
<i>Karas M.</i> SCREENING MECHANISMS FOR FOREIGN INVESTEMENT IN A GLOBALIZED WORLD: LATEST DEVELOPMENTS	28
<i>Janas K., Jánošková B.</i> SHORT- AND LONG-TERM CHALLENGES AT REGIONAL LEVEL IN THE VISEGRAD FOUR COUNTRIES	37
<i>Kunychka M.</i> ON SOME ISSUES OF SLOVAKIA-AFRICAN UNION TRADE RELATIONS	43
<i>Namoniuk V.</i> EXPLORING THE POTENTIAL OF RENEWABLE ENERGY TO MITIGATE GAS EMISSIONS IN A GROWING ECONOMY: A SYSTEM DYNAMICS MODEL FOR UKRAINE.....	51
<i>Новак О.</i> THE ANALYSIS OF 2022 GLOBAL FOOD SECURITY INDEX..	56
<i>Profant T. I.</i> THE SUPPLEMENTARY MODEL OF NGOS, CHALLENGES TO GLOBALIZATION AND FREEDOM.....	62
<i>Prykhodko V., Shpachuk V.</i> WAR IN UKRAINE AND ITS IMPACT ON GLOBAL COLLECTIVE SECURITY AND GLOBAL ECONOMY	67
<i>Stoika I., Stoika O.</i> SOME PECULARITIES OF THE MONETARY POLICY FRAMEWORK OF THE LEGAL TENDER	72
<i>Țoca C., Pop I.</i> DEVELOPMENT OF PERIPHERAL AREAS ON THE ROMANIAN-HUNGARIAN BORDER THROUGH CROSS-BORDER COOPERATION INSTRUMENTS	76
<i>Андреева О.</i> ТРАНСФОРМАЦІЯ ПІДХОДІВ ДО РОЗУМІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ.....	82
<i>Балак І.</i> РОЛЬ ЄВРОРЕГІОНІВ У СУЧАСНОМУ РОЗВИТКУ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В ЄС.....	87
<i>Бараннік В.</i> УКРАЇНА ТА ЇЇ РЕГІОНИ В ГЛОБАЛЬНОМУ ТОРГІВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ СВІТІ: ВИЗНАЧЕННЯ ІНДЕКСУ ВТІЛЕНОСТІ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ ЙОГО ДИНАМІКИ	90

<i>Брензович К.</i> ПОДОЛАННЯ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД АГРЕСОРА: КЕЙСИ УКРАЇНИ ТА ГРУЗІЇ	97
<i>Була С., Ярошенко Д.</i> ОФШОРИ ЯК СПОСІБ ВЕДЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	101
<i>Грод М.</i> МІСЦЕ ЦИРКУЛЯРНОГО ПЕРЕХОДУ В КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: ОСОБЛИВОСТІ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	105
<i>Гусарова К.</i> ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ПЕРЕХІД В ЗЕЛЕНІЙ АДЖЕНДІ НІМЕЧЧИНИ: ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ	109
<i>Єресько К.</i> ТОРГІВЛЯ ПІДРОБЛЕНИМИ ТОВАРАМИ В УКРАЇНІ	114
<i>Заяць О., Теплова Л.</i> ПРОБЛЕМИ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ В КРАЇНАХ-ЧЛЕНАХ ЄС	119
<i>Заяць О., Якоб Є.</i> ОСНОВНІ ФОРМИ МІЖНАРОДНОЇ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ	124
<i>Заяць О., Ярема Т.</i> ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ІННОВАЦІЙНОЇ І КОНКУРЕНТНОЇ СИЛИ КРАЇН-ЧЛЕНІВ ЄС	128
<i>Іщук Ю.</i> РОЛЬ ІННОВАЦІЙ У ГЛОБАЛЬНІЙ КРЕАТИВНІЙ ІНДУСТРІЇ	131
<i>Кикина А.</i> РОЛЬ ФОСАС У ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІЙ СТРАТЕГІЇ КНР ЩОДО АФРИКИ	134
<i>Король М.</i> ВІЙНА В УКРАЇНІ: ВПЛИВ НА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНКІВСЬКИЙ СЕКТОР	140
<i>Корольчук Л.</i> ОЦІНКА ВПЛИВУ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ НА СОЦІАЛЬНИЙ, ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ЕКОЛОГІЧНИЙ ВИМІРИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	144
<i>Кут М., Мандрика У.</i> ООН ЇЇ ЗНАЧУЩІСТЬ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ У СЬОГОДНІШНІХ РЕАЛІЯХ	148
<i>Кушнір Н.</i> ВПЛИВ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ НА ВІТЧИЗНЯНУ ЕКОНОМІКУ	152
<i>Лапа І., Співак В.</i> УКРАЇНСЬКА ФІНАНСОВА СИСТЕМА В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ	157
<i>Лісогор Л., Чувардинський В.</i> ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ГЛОБАЛЬНИХ ЗМІН	161
<i>Грінько І., Мазниченко Д.</i> АКТИВІЗАЦІЯ ЗАЛУЧЕННЯ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В МАШИНОБУДІВНУ ГАЛУЗЬ УКРАЇНИ	166
<i>Макогін З., Атаманчук З.</i> ОСОБЛИВОСТІ КРЕДИТНОГО КАНАЛУ ТРАНСМІСІЙНОГО МЕХАНІЗМУ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ	172

<i>Савчук М.</i> РОЛЬ МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ У ЗАЛУЧЕННІ МІЖНАРОДНИХ ІНВЕСТИЦІЙ: ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	177
<i>Травіна О.</i> ОСНОВНІ СЕГМЕНТИ ГЛОБАЛЬНОГО ФАРМАЦЕВТИЧНОГО РИНКУ	182
<i>Хайнас Р.</i> МІЖНАРОДНІ ІНТЕГРАЦІЙНІ ТА СПЕЦІАЛІЗОВАНІ ОБ'ЄДНАННЯ І ОРГАНІЗАЦІЇ В ПРОЦЕСАХ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ГЛОБАЛЬНОЇ ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ.....	187
<i>Химинець В., Головка А.</i> ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ ВПО ЯК ЧИННИК СТІЙКОСТІ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	192
<i>Шевчук В.</i> АДАПТАЦІЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ ДО СТАНДАРТІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ЯК НАПРЯМ РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ.....	197
<i>Шинкар В., Рошко С., Теплова Л.</i> МАКРОЕКОНОМІЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОЇ АГРЕСІЇ РОСІЇ .	202
<i>Шлапак А.</i> СОЦІАЛЬНИЙ ДЕМПІНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕГУЛЯТОРНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ	207
<i>Шпонтак Ю.</i> ГЛОБАЛЬНИЙ ЕНЕРГЕТИЧНИЙ БАЛАНС ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В СВІТЛІ ЦІЛЕЙ ТА ПЕРЕБІГУ ЗЕЛЕНОГО ПЕРЕХОДУ.....	211
<i>Щерба Р.</i> ТОРГІВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ США ТА КИТАЮ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ	217
Розділ 2. ГУМАНІТАРНІ НАУКИ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ	222
<i>Sidun L., Devitska A.</i> SOCIO-CULTURAL ASPECT OF TEACHING IN MULTICULTURAL EDUCATION.....	222
<i>Зютотруа І.</i> THE FUTURE OF TRANSLATION AND ITS EVOLVING ROLE IN INTERNATIONAL RELATIONS.....	227
<i>Бокоч Т.</i> ПОНЯТТЯ МОТИВАЦІЇ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ.....	231
<i>Вакулик І.</i> ЯКИЙ ВІН, СУЧАСНИЙ «ТОВАР»?.....	235
<i>Дудінська І., Марадик Н.</i> РОЗВИТОК ДЕМОКРАТІЇ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	236
<i>Калинич І.</i> ВИКОРИСТАННЯ МОВНИХ ЗАСОБІВ З МЕТОЮ СУТЕСТИВНОГО ВПЛИВУ НА ШИРОКУ ГРОМАДСЬКІСТЬ В ПЕРІОД ГЛОБАЛЬНИХ СУСПІЛЬНИХ ВИКЛИКІВ.....	241
<i>Попович І., Стойка О.</i> РОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ СТИЛІВ ТА СТРАТЕГІЙ У ЕФЕКТИВНІЙ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ	247

<i>Свищо В., Шандра Б.</i> РЕЦЕПЦІЯ ЛІБЕРАЛЬНИХ ІДЕЙ У ТВОРЧОСТІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА	252
<i>Стойка О.</i> ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ ГРАМОТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ У СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА	256
<i>Фізеши О., Фізеши Й.</i> ОСВІТНІ РЕФОРМИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ	260
Розділ 3. УКРАЇНА В СУЧАСНИХ ГЛОБАЛЬНИХ ПОЛІТИКО-ПРАВОВИХ ПРОЦЕСАХ	264
<i>Danics Š., Šadlák P.</i> TAKFIRISM IN SALAFIST IDEOLOGY	264
<i>Prof. Horga I.</i> PhD CHANGES IN EU FOREIGN POLICY IN THE CONTEXT OF THE WAR IN UKRAINE.....	272
<i>Hraníková Pytel'ová K.</i> THE PROHIBITION OF THREATS AND USE OF FORCE IN INTERNATIONAL RELATIONS	276
<i>Karpenko L., Izha M.</i> INVESTMENT DETERMINANTS MODELING FOR TERRITORIAL DEVELOPMENT OF SOUTHERN UKRAINE: INTERNATIONAL SUPPORT	282
<i>Karpenko L., Verbitsky D.</i> DIRECTIONS FOR IMPROVING ANTI- CORRUPTION MECHANISMS IN THE PUBLIC ADMINISTRATION SYSTEM UNDER MARTIAL LAW AND THE POST-WAR PERIOD	288
<i>PhDr. Kozár P.</i> INTERCULTURAL DIALOGUE IN INTERNATIONAL CONTEXT: THE PATH TO COOPERATION AND THE ELIMINATION OF HOSTILE EXPRESSIONS.....	294
<i>Laczko M., Lincényi M.</i> CIVICS AS A TOOL IN THE FIGHT AGAINST FAKE NEWS IN THE CONTEXT OF DISINFORMATION ABOUT THW WAR IN UKRAINE	302
<i>PhDr. Mindár M., PhD.</i> REGIONAL CULTURAL AND EDUCATIONAL ORGANIZATION SLOVAK MATICA IN UKRAINE	308
<i>Mgr. Ondrejka M.</i> THE NEED FOR UTOPIA IN A WORLD OF GLOBAL CAPITALISM	314
<i>Pop I., Ťoca C.</i> PERIPHERAL AREAS IN TIME OF WAR AND THEIR CHANCE TO DEVELOP AS POLES OF ATTRACTION.....	319
<i>Struhár P., Bušša M.</i> THE ATTITUDE OF DIE-HARD FANS IN THE V4 COUNTRIES TOWARDS THE WAR IN UKRAINE	325
<i>Mgr. Valášková K., PhD.</i> SLOVAKIA'S SCHOOL SYSTEM AND UKRAINIAN CHILDREN ONE YEAR AFTER THE CONFLICT BEGAN ..	331
<i>Vojtovič T.</i> CRISIS OF SOCIETY. CIVIC EDUCATION AS A POSSIBLE SOLUTION TO THE PROBLEMS?.....	336

<i>Андріїв Б.</i> МІЖМУНІЦИПАЛЬНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО – ОСНОВА СТРАТЕГІЇ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ.....	341
<i>Бокоч В.</i> РЕАКЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ РЕЛІГІЙНОЇ СПІЛЬНОТИ НА РОСІЙСЬКУ ВІЙСЬКОВУ АГРЕСІЮ В УКРАЇНУ	347
<i>Гаращук О., Куценко В., Кудєрова А.</i> ІННОВАЦІЙНИЙ АСПЕКТ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЯК НАПРЯМУ СТРАТЕГІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ	352
<i>Даниляк О.</i> ОКРЕМІ ПИТАННЯ ДОТРИМАННЯ УРЯДОМ ПРИНЦИПУ ПРОЗОРОСТІ В КОНТЕКСТІ ВСТУПУ УКРАЇНИ ДО ЄС	358
<i>Дір І.</i> РЕЗУЛЬТАТИ САМІТУ УКРАЇНА-ЄС: МАЙБУТНІ ВИКЛИКИ..	362
<i>Добродум О., Мартинюк Е., Никитченко О.</i> СВОБОДА СОВІСТІ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ: РЕФЛЕКСІЇ ВІЙНИ	366
<i>Дудінська І., Марадик Н.</i> РОЗВИТОК ДЕМОКРАТІЇ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	372
<i>Євценко Р.</i> ЛОБІЗМ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ СПРИЙНЯТТЯ, ВИЗНАННЯ ТА ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЇ.....	377
<i>Казакова Л.</i> МІСЦЕ УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКІЙ ЛОГІСТИЧНІЙ СИСТЕМІ	383
<i>Кальницька М.</i> СОЦІАЛЬНА ДОВІРА У СУСПІЛЬСТВІ ЯК ПЕРЕДУМОВА ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	388
<i>Карпенко Л., Заржицький Б.</i> МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ	390
<i>Комар Ю.</i> ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ ПРОПАГАНДИ В КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЯХ ТА ЗМІ.....	395
<i>Кропова А.</i> ПРИНЦИПИ МІЖНАРОДНОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРАВА.....	398
<i>Лавриненко Г.</i> ЖИТТЯ В ОКУПАЦІЇ ЯК ПОТЕНЦІЙНИЙ КРИТЕРІЙ ПІСЛЯВОЄННОГО ПОДІЛУ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	402
<i>Михайлова О.</i> УРБІЦИД УКРАЇНСЬКИХ МІСТ 2022-2023 РОКІВ У СВІТЛІ ПОСТКОЛОНІАЛЬНОЇ ТЕОРІЇ.....	407
<i>Мороз О.</i> УКРАЇНА ТА ІЗРАЇЛЬ НА ФОРУМІ ООН: ТОЧКИ ДОТИКУ ТА ПРОТИРІЧЧЯ.....	412
<i>Нагірний В.</i> РЕГІОНАЛЬНІ ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ: ЗАГРОЗИ, ПЕРСПЕКТИВИ, ТЕНДЕНЦІЇ	417
<i>Нечиторук К., Кіфор Г.</i> ВЗАЄМОВІДНОСИНИ МІЖ МІГРАЦІЄЮ ТА ФІЛОСОФСЬКОЮ, СОЦІАЛЬНОЮ ТА КУЛЬТУРНОЮ АДАПТАЦІЄЮ:	

АНАЛІЗ ФАКТОРІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ІНТЕГРАЦІЮ МІГРАНТІВ У СУСПІЛЬСТВО	422
<i>Палінчак М., Комарницький В.</i> ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОНЯТТЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	425
<i>Палінчак М., Лешанич М.</i> ІСТОРИЧНА ІНСТИТУЦІАЛІЗАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ	430
<i>Палінчак М., Стебляк Д.</i> ФІНАНСУВАННЯ РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ МОДЕЛЕЙ ФІНАНСУВАННЯ РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В КРАЇНАХ ЄВРОПИ ТА США	434
<i>Панов А.</i> КАРПАТСЬКИЙ ЄВРОРЕГІОН: ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ	439
<i>Пікулик О.</i> БЕЗПЕКОВА ТА ОБОНОННА СПІВПРАЦЯ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС	443
<i>Плинокос Д., Зройчиков Д.</i> ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ОЦІНКИ ВІДПОВІДНОСТІ ТА СЕРТИФІКАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ ОБОРОННОГО ПРИЗНАЧЕННЯ	447
<i>Приходько А.</i> ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО В ПРОЦЕСАХ ПРОТИДІЇ РОСІЙСЬКІЙ АГРЕСІЇ (МІЖНАРОДНІ ТА РЕГІОНАЛЬНІ ПРАКТИКИ)	451
<i>Радиш О.</i> ВПЛИВ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС НА ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ КРАЇН ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ НА ПРИКЛАДІ СЛОВАЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ	458
<i>Савка В.</i> СХІДНЕ РОЗШИРЕННЯ ЄС КІН. ХХ – ПОЧ. ХХІ СТ.: ПОЛІТИЧНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ ВИКЛИКИ	463
<i>Стебляк Д.</i> РЕЛІГІЙНИЙ ФАКТОР У ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ ВИБОРАХ ДЖ. КЕННЕДІ ТА ДЖ. КАРТЕРА	468
<i>Тодоров І.</i> РОСІЙСЬКА ІНВАЗІЯ В УКРАЇНУ ТА ООН	473
<i>Юрош В.</i> РОЛЬ ТА ПОЗИЦІЯ ЦЕРКВИ В ВИРІШЕННІ РОСІЙСЬКО- УКРАЇНСЬКОГО КОНФЛІКТУ	478
<i>Ліпкова Л.</i> СЛОВАЧЧИНА ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ	482
<i>Грдлічка Й.</i> ДІЯ ЧЕХОСЛОВАЦЬКОЇ АРМІЇ В СЛОВАЧЧИНІ В ПЕРШІ РОКИ ПІСЛЯ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ	490

ВИКОРИСТАННЯ МОВНИХ ЗАСОБІВ З МЕТОЮ СУТЕСТИВНОГО ВПЛИВУ НА ШИРОКУ ГРОМАДСЬКІСТЬ В ПЕРІОД ГЛОБАЛЬНИХ СУСПІЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Калинич Ірма

старший викладач кафедри теорії та практики перекладу,

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Глобальні суспільні кризи породжують нову лексику й риторичку, адже виклики, перед якими стоїть суспільство, примушують переосмислювати багато уявлень, породжують нові практики для адаптації й виходу з кризової ситуації.

У даному дослідженні розглянуто вплив актуального соціального контексту, пов'язаного з пандемією Covid-19, на мовну ситуацію – появу нових елементів форми, змісту та функціонування в англійському суспільному дискурсі, а саме мовних засобів, що з'явилися в результаті процесів семантичної деривації на основі метафори та метонімії.

Глобальні виклики пандемії COVID-19 призвели до безпрецедентного вибуху нової лексики. Втім, історія подібних криз переконує, що масштабні виклики суспільному здоров'ю вже породжували нові лексичні одиниці, наприклад, назви ВІЛ (вірус імунодефіциту людини), СНІД (синдром набутого імунодефіциту), «іспанка тощо. На початку 2020 року з'явилася назва нового вірусу COVID-19/SARS-CoV-2, а також багато похідних виразів. Поряд з виникненням лексичних неологізмів спостерігається активність семантичної інновації, одним з найпродуктивніших видів якої є метафора:

Серед науковців переважає когнітивний підхід, в рамках якого метафоризація розглядається як один з основних процесів творення мовної картини світу [1, с.462]. Так, в теорії Дж. Лакоффа та М. Джонсона, наша звичайна концептуальна система є фундаментально метафоричною за своєю природою [5, с.4]. Тобто, метафора – це перенесення концептуальної структури

з однієї сфери досвіду або сфери-джерела (source domain) на цільову сферу (target domain). Наприклад, концепт *argument* (суперечка) осмислюється через концепт *war* (війна), в результаті чого утворюється метафора *argument is war* (суперечка – це війна). Це структурна метафора, де один об'єкт метафорично структурований засобами іншого. У контексті COVID_19 також використовуються метафори війни: *fighting/combating COVID-19* (боротьба з COVID-19), *healthcare workers at the frontline* (медики на передовій), *World War III* (Третя світова війна) тощо.

Дж. Лакофф та М. Джонсон також виділяють орієнтаційну метафору, де система одного концепту вибудовується на зразок орієнтаційної системи іншого, наприклад, *up* (вгору) – зростання, *down* (вниз) – спад [5, с.20]. В контексті пандемії коронавірусу простежується велика кількість орієнтаційних метафор: *hospitalizations are up 20 percent* (кількість госпіталізованих зросла на 20 відсотків), *the immune system steps up* (імунна система активізується) тощо, а термін *lockdown* (локдаун) був визнаний словником Collins English Dictionary словом 2020 року [4].

Такий тип метафор як онтологічні, тобто сприйняття подій, емоцій, ідей як сутностей [5, с.25-26], може виражатися персоніфікацією, тобто концептуалізацією об'єкта як живої істоти [5, с.34], наприклад, *invisible enemy* (невидимий ворог), *alien invader* (іншопланетний загарбник) тощо.

Серед проаналізованих нами лексичних одиниць зустрічаються всі види метафор: структурні, орієнтаційні та онтологічні, а також персоніфікації та метонімії. Ці одиниці взяті з публікацій у медіа та соцмережах, а також з сайту #ReframeCovid [7] – краудсорсингової платформи для збору і просування невоєнних метафор, що виникли в контексті пандемії. Нами запропоновано класифікацію метафор, пов'язаних з COVID-19, відповідно до сфери-джерела. Це такі сфери як «війна», «природні лиха», «спорт», «освіта», «релігія/містика», а також рекомендації ВООЗ [10] і метафори з соціальної реклами.

Метафори зі сфери «війна» використовуються як кліше щодо будь-якої ситуації, пов'язаної з суспільними викликами. Так, американський президент Дональд Трамп називав себе «президентом воєнного часу» (*a wartime president*),

президент Франції Еммануель Макрон зазначав: «Ми у стані війни», прем'єр-міністр Великої Британії Борис Джонсон назвав новий вірус «смертельним ворогом», а королева Єлизавета II згадала *Blitz spirit*, тобто дух єдності британців під час Другої Світової війни. Використання такої риторики має давнє коріння. Стикаючись із загрозою здоров'ю і життю, людина здавна «включала» сценарій боротьби, який потім використовувався метафорично щодо менш загрозливих і більш абстрактних ситуацій (цільова сфера). Крім того, насправді є певна паралель між вірусом і ворогом, медичними працівниками та армією, померлими та жертвами війни, а також подоланням вірусу та перемогою. [9].

Відомо, що метафори використовуються для суттєвого впливу на громадську думку і дії. Відповідно, метафори війни примушують людей серйозно ставитися до проблеми і дотримуватися рекомендацій щодо охорони здоров'я. Проте вони є ефективними лише в короткий термін, оскільки «виправдовують» потенційно непропорційні авторитарні заходи, а також поляризують суспільство, створюючи додаткову напругу [2].

Метафори зі сфери спорту вже давно є джерелом збагачення англійської мови. Спортивні метафори мають певну подібність з метафорами війни, оскільки тут є «супротивник» і «боротьба», хтось «виграє», а хтось «програє». Деякі з них підкреслюють важливість часу й терпіння: *This is a marathon, not a sprint* (це марафон, а не спринт), *race against coronavirus* (перегони з корона вірусом) тощо. Цікавим є переосмислення слова шотландського походження *jab* (різкий удар, зокрема в боксі) як синоніма слова *vaccine* (вакцина) [6].

Метафори, пов'язані зі стихійними лихами, зосереджуються на наслідках COVID-19 як для людей, так і для систем охорони здоров'я: *a tsunami of cases* (цунамі захворюваності), *the eruption of coronavirus* (спалах коронавірусу), *a perfect storm* (ідеальний шторм), *a flare-up in Covid-19 cases* (спалах захворюваності на COVID-19) тощо.

Деякі метафори зі сфери «релігія/містика» передають ідею, що коронавірус є божою карою людству за гріхи, інші ж використовують містичний концепт апокаліпсису, наприклад: *the virus is the Dark Side* (вірус – це Темна сторона),

COVID-19 zombie apocalypse (коронавірусний зомбі-апокаліпсис) тощо. З появою вакцин теорія апокаліпсису набула ще більшого поширення, оскільки антивакцинатори розповсюджували дезінформацію про те, що вакциновані від COVID-19 можуть перетворитися на зомбі.

Ще одним важливим мовним засобом у даному контексті є метонімія, тобто заміна одного об'єкта іншим або його частиною, що дозволяє зосередитись на певних аспектах і характеристиках. [5, с.36]. Наші приклади метонімії включають такі як *cover coughs and sneezes* (прикривати рота під час чхання та кашлю), *essential workers* (працівники, які виконують критично важливі функції) тощо.

Окрему групу склали метафори, сферою-джерелом яких є «освіта/навчання» і які використовувалися медиками, щоб пояснити складні явища зрозумілими словами й образами, наприклад: *pathogens 'tutor' the immune system* (патогени тренують імунну систему), *body learns how to produce antibodies* – (організм вчиться виробляти антитіла), *mRNA teaches the body's immune cells to create antibodies* (мРНК навчає імунні клітини виробляти антитіла) тощо. Громадськість закликали дотримуватися певних правил, таких як *elbow bump* чи *Wuhan shake* (торкатися, тобто «вітатися» ліктями чи підощвами).

Отже, метафори значно розширюють наші концептуальні та комунікативні можливості, даючи змогу черпати знання з багатої сфери-джерела й переносити на цільову сферу, для якої у нас може бракувати лексики. На думку дослідників, певна доля маніпуляції свідомістю не є однозначно поганою, допоки вона «включає» конструктивну поведінку і при цьому не «виключає» критичне мислення. [8]. Так, метафора та метонімія використовувалися в просвітницьких кампаніях, що проводилися ВОЗ та урядами з метою сугестивного впливу на суспільну свідомість задля зменшення наслідків COVID-19.

Дане дослідження має перспективу розширення за рахунок додавання перекладу метафоричних та метонімічних лексичних одиниць, які ще переважно не зафіксовані в українських словниках, та аналізу способів перекладу актуальних семантичних інновацій.

Список використаних джерел

1. Слободян М.В. (2011). Метафоризація як когнітивний процес. / Слободян М.В. // Актуальні проблеми слов'янської філології. 2011. Випуск XXIV. Частина 1. С.460-467. URL: <http://dspace.nbuiv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/71451/57-Slobodian.pdf?sequence=1>
2. Barclay, E., Scott, D. & Animashaun, Ch. (2020, April 7). The US doesn't just need to flatten the curve. It needs to "raise the line". Vox. URL: <https://www.vox.com/2020/4/7/21201260/coronavirus-usa-chart-mask-shortage-ventilators-flatten-the-curve>
3. Corpus analysis of the language of Covid-19. (2020, April 15). Oxford English Dictionary. URL: <https://public.oed.com/blog/corpus-analysis-of-the-language-of-covid-19/>
4. Covid-19: 'Lockdown' Declared Collins Dictionary Word of the Year. (2020, November 10). BBC News. URL: <https://www.bbc.com/news/uk-54878910>
5. Lakoff, G. & Johnson, M. (2003) Metaphors we live by. London: The university of Chicago press. URL: <https://www.textosenlinea.com.ar/libros/Lakoff%20y%20Johnson%20-%20Metaphors%20We%20Live%20By%20-%201980.pdf>
6. Poole, S. (2021, February 4). Why do we call vaccinations 'jabs'? The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/books/2021/feb/04/why-do-we-call-vaccinations-jabs>
7. #ReframeCovid: a collection of alternatives to the WAR metaphor during the coronavirus crisis. Google spreadsheet. URL: <https://docs.google.com/spreadsheets/d/1TZqICUdE2CvKqZrN67LcmKspY51Kug7aU8oGvK5WEbA/edit#gid=781680773>
8. Scott, B. (2020, April 2) Language in the time of the coronavirus crisis – UK case study. Diplo. URL: <https://www.diplomacy.edu/blog/language-time-coronavirus-crisis-uk-case-study/>

9. Semino, E. (2020, November 10) “Not Soldiers but Fire-fighters” – Metaphors and Covid-19. Taylor&Francis Online. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10410236.2020.1844989>
10. World Health Organization. Health topics. Coronavirus disease (COVID-19). URL: https://www.who.int/health-topics/coronavirus#tab=tab_1

Наукове видання

**МІЖНАРОДНЕ СПІВТОВАРИСТВО ТА УКРАЇНА В СУЧАСНИХ
ГЛОБАЛЬНИХ ЦИВІЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ: АКТУАЛЬНІ
ЕКОНОМІЧНІ, ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ, БЕЗПЕКОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-
ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ**

Матеріали доповідей міжнародної науково-практичної конференції
(м. Ужгород, 18-19 квітня 2023 року)

За заг. ред.: М. М. Палінчак, М. М. Король, В. В. Химинець
Технічний редактор: В. О. Співак

Гарнітура Times New Roman.
Формат 60x84/16.
Ум. друк. арк. 29,06. Обл. вид. арк. 21,82.
Зам. № 53. Наклад 100 прим.

Редакційно-видавничий відділ ДВНЗ «УжНУ»
88000, м. Ужгород, вул. Заньковецької, 89
E-mail: dep-editors@uzhnu.edu.ua

Видавництво Ужгородського національного університету «Говерла».
88000, м. Ужгород, вул. Капітульна, 18.
*Свідоцтво про внесення до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія 3т № 32 від 31 травня 2006 року*

М 58

Міжнародне співтовариство та Україна в сучасних глобальних цивілізаційних процесах: актуальні економічні, політико-правові, безпекові та соціально-гуманітарні аспекти: матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 18-19 квітня 2023 року) / за заг. ред.: М.М. Палінчак, М.М. Король, В.В. Химинець. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2023. 500 с.

ISBN 978-617-7825-98-1

У збірнику викладено матеріали доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Міжнародне співтовариство та Україна в сучасних глобальних цивілізаційних процесах: актуальні економічні, політико-правові, безпекові та соціально-гуманітарні аспекти» (м. Ужгород, 18-19 квітня 2023 року), у яких розглядаються розробки конкретних науково-прикладних рекомендацій щодо розв'язання системних проблем, окреслення стратегічних пріоритетів подальшої трансформації суспільства і економіки України в умовах сучасних викликів.

УДК 327(063):323.2(477)